

DADFORCE[®]

**ODGOVORNO
OČINSTVO**

Pravi tata od
najranijih dana

ZAP SLENA
MAMA[®]

TATA I DIJETE - ČAROBNA VEZA

O važnosti očevog angažmana u odgoj vlastite djece i o ravnopravnoj podjeli obiteljskih obaveza danas svjedoči niz istraživanja, kao i pozitivni primjeri iz europskih zemalja koje su prepoznale važnost zastupanja takvih vrijednosti. Kako bi zaposleni očevi imali mogućnost sudjelovanja u takvim praksama, ističe se važnost korištenja dopusta namijenjenih skrbi za djecu.

Od 2009. godine hrvatskim je zakonom uređeno da očevi, uz dogovor s partnericom, mogu koristiti dodatni roditeljni dopust i roditeljski dopust. Međutim, posljednji podaci ukazuju kako je ova praksa u Hrvatskoj još uvijek vrlo rijetka. Konkretno, u 2017. godini samo je 0,31% očeva koristilo roditeljni dopust, a 4,47% roditeljski dopust.*

Upravo je zato namjera ove brošure potaknuti očeve na preuzimanje aktivnije uloge u odgoju djece od najranijih dana, među ostalim, korištenjem dopusta koji im stoje na raspolaganju. S tim ciljem, ukazujemo i na glavne prednosti koje ova praksa donosi, kako za same očeve, tako i za njihovu djecu, partnerice i društvo u cjelini.

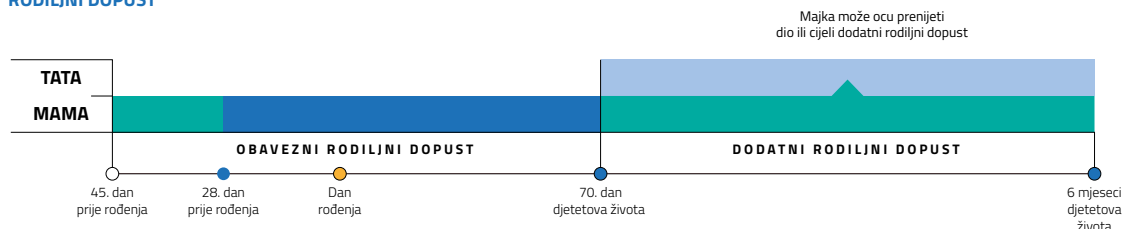
ŠTO TATE TREBAJU ZNATI O DOPUSTU

Kako bi se otac mogao posvetiti svom djetetu koristeći dopust, najprije se treba upoznati s opcijama koje njemu i partnerici stoje na raspolaganju.

U Hrvatskoj razlikujemo roditeljni i roditeljski dopust koje majka i otac mogu koristiti na različite načine.

Kada je riječ od roditeljnog dopusta, očevi imaju mogućnost, u dogovoru s partnericom, koristiti razdoblje dodatnog roditeljnog dopusta čije je trajanje konkretnije prikazano na sljedećoj slici.

RODILJNI DOPUST

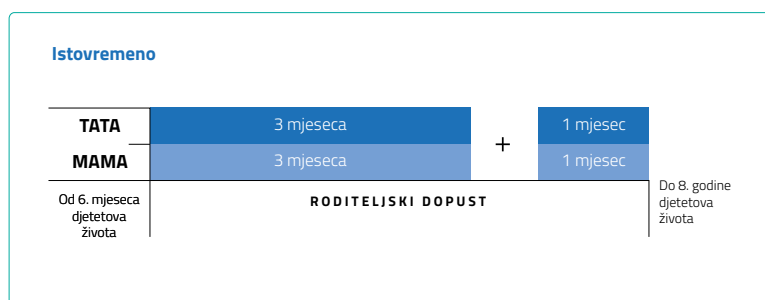
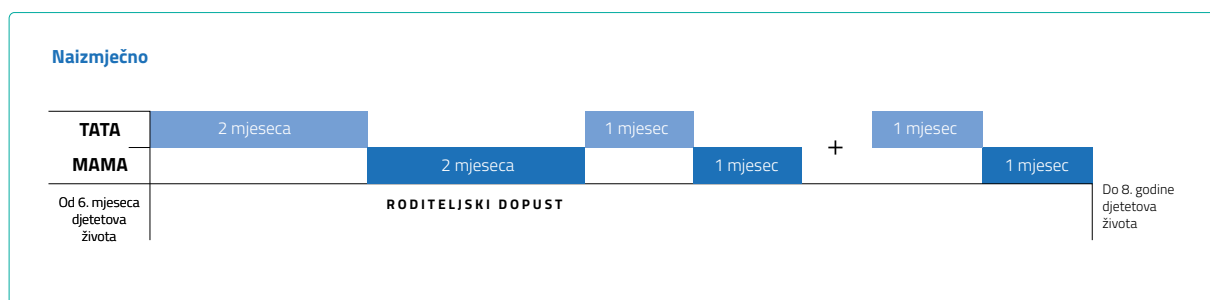
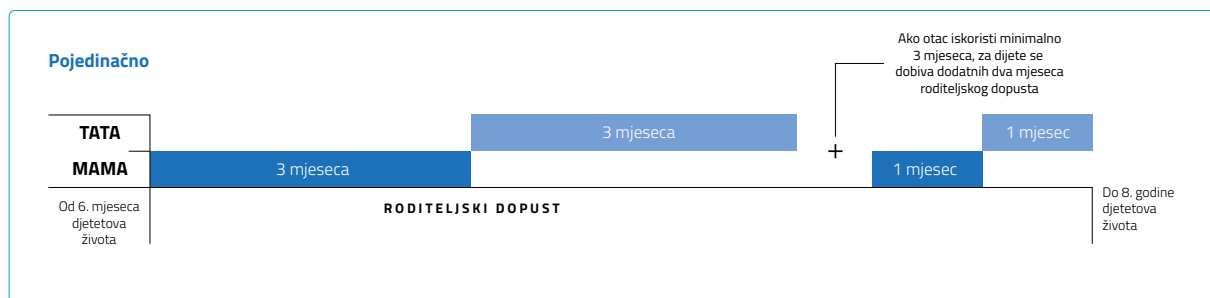

* Izvješće o radu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2017. godinu

Što se tiče roditeljskog dopusta, njegovo trajanje ovisi o broju djece i o tome koriste li ga podjednako oba roditelja. Za prvo i drugo dijete, ukupno trajanje dopusta iznosi 6 mjeseci, pri čemu otac s majkom odlučuje o njegovoj međusobnoj raspodjeli. Ako otac koristi dopust najmanje 3 mjeseca, tada se partnerima zajedno produžuje njegovo trajanje za dodatnih 2 mjeseca.

Kao što je prikazano na slikama, roditeljski dopust se može, sukladno dogovoru među partnerima, koristiti pojedinačno, istodobno ili naizmjenično, što znači da roditelji, ukoliko žele, mogu jedan period provesti zajedno na roditeljskom dopustu.

Neki od primjera načina korištenja roditeljskog dopusta

2 TATE NA DOPUSTU

Korištenjem dopusta, očevi dobivaju priliku aktivnije se uključiti u odgoj djeteta, posebice ako to čine samostalno, tj. bez stalne prisutnosti svoje partnerice. Na taj način, njihova roditeljska uloga postaje ravnopravnija. Samostalnim preuzimanjem brige o djetetu, očevi također unapređuju svoje roditeljske kompetencije nužne za kasniji djetetov odgoj, a pored toga stječu nove vještine poput multitaskinga, upravljanja stresom i organizacijskih vještina koje mogu primijeniti i na svom radnom mjestu.

ŠTO SVE PRIDONOSI VEĆOJ UČESTALOSTI KORIŠTENJA DOPUSTA OD STRANE OČEVA?

Podržavajuća kultura radnog mjesta:

- Podrška kolega, posebice drugih muškaraca
- Podrška nadređenih

Podrška šire zajednice:

- Društvene vrijednosti koje naglašavaju aktivnu ulogu očeva u odgoju djece

KOJI OČEVI NAJVIŠE KORISTE DOPUST?

- Očevi koji su obrazovaniji
- Očevi koji imaju viša primanja
- Očevi s jednim djetetom
- Očevi čije su žene/partnerice zaposlene
- Očevi koji priželjkuju emocionalno se zblížiti sa svojim djetetom i podijeliti roditeljske obaveze

SAVJETI ZA TATE

ZAJEDNIČKE VEČERNJE AKTIVNOSTI

Kupanje, presvlačenje, pjevušenje, pričanje priča za laku noć – sve su to aktivnosti kojima očevi svakodnevno, od najranijih dana djetetova života, ostvaruju bliskost i grade povezanost.

RAZGOVOR

Od najranijih dana, komunikacijom se potiče razvoj govora i buduće pismenosti djeteta, a kasnije razmjenom mišljenja i prepričavanjem događaja iz svakodnevnog života, otac pokazuje svoju brigu i ostaje uključen u život svog djeteta.

TATINA AKTIVNA UKLJUČENOST – SRETNIJE I USPJEŠNIJE DIJETE

FIZIČKI KONTAKT

Dodiri, zagrljaji i poljupci naročito su važni za stvaranje povezanosti između oca i djeteta, pri čemu otac pokazuje svoju prisutnost, brigu i naklonjenost.

KUĆANSKI POSLOVI

Zajedničko obavljanje poslova u kućanstvu također može biti odlična prilika za zbližavanje između oca i djeteta, pri čemu će dijete stjecati nove vještine i jačati samopouzdanje, a otac će svojim primjerom pokazati ravnomjernu podjelu zadataka u kućanstvu.

ZAJEDNIČKE FIZIČKE AKTIVNOSTI

Razni sportovi, hobiji, vožnje biciklom ili jednostavne šetnje idealne su aktivnosti u kojima otac i dijete mogu zajednički uživati i time graditi međusobnu bliskost, pa čak i kada je riječ o bebi s kojom se otac igra na podu u sobi ili ju nosi u nosiljci.

Istraživanja ukazuju na niz pozitivnih utjecaja koje očeva uključenost ima na djetetov razvoj od najranijih dana života. Oni se odnose na djetetov kognitivni, društveni i emocionalni razvoj te na stjecanje vještina važnih za snalaženje i rješavanje problema. Takvi pozitivni utjecaji prisutni su neovisno o ekonomskom statusu obitelji, kao i o razini majčine uključenosti u odgoj djece. Osim toga, djeca koja odrastaju u obiteljima s ravnopravnom podjelom obiteljskih obaveza, sama će prenijeti takvu praksu i na vlastite obitelji.

Bliskost s ocem u tinejdžerskoj dobi pridonosi većoj vjerojatnosti da će djeca kasnije imati sretnije brakove.

Glavne dobrobiti očeve uključenosti za djecu:

- Veći osjećaj sreće
- Više samopouzdanja, posebice kod kćeri
- Bolji školski uspjeh
- Razvijenije socijalne vještine
- Manja sklonost sukobima, posebice kod sinova
- Bolje suočavanje sa stresnim situacijama
- Manja prisutnost straha i osjećaja krivnje

3

4

PRISUTNOST TATE – POZITIVNI UČINCI ZA MAME

Aktivnija uključenost očeva u odgoj djece i ravnopravna podjela obiteljskih obaveza pozitivno utječe i na zadovoljstvo žena koje se, uz obavljanje nove roditeljske uloge, također moraju pripremati za povratak na radno mjesto.

U tom pogledu, očev angažman u najranijim danima djetetova života smanjuje pritisak na majku te stvara sigurno okruženje u kojem se ona može u miru posveti djetetovim potrebama. Osim toga, time se sprečava pojava *burnouta*, odnosno pretjeranog „trošenja“ kod žena koje su najviše predane svojoj majčinskoj ulozi.

Glavne dobrobiti očeve uključenosti za majke:

- Brži oporavak nakon poroda
- Mogućnost duljeg dojenja djeteta u mirnom okruženju, što smanjuje vjerojatnost obolijevanja od raka, dijabetesa i srčanih bolesti
- Manja vjerojatnost pojave postporođajne depresije
- Mogućnost ranijeg povratka na posao
- Dugoročna mogućnost većeg prihoda

TATE BUDUĆNOSTI SU OVDJE!

5

Važnost angažiranosti očeva u odgoju djece i ravnopravne partnerske podjele obiteljskih obaveza sporim korakom postaju vrijednosti prepoznate među zaposlenim očevima u Hrvatskoj. Kao što je pokazalo nedavno istraživanje, svijest o važnosti i prednostima korištenja roditeljnog i roditeljskog dopusta među hrvatskim očevima svakako postoji, posebice kada je riječ o izgradnji kvalitetnijeg odnosa s djetetom, prednostima za njegov razvoj i pravednijoj raspodjeli radnih i obiteljskih uloga (Udruga Roda, 2018).

Međutim, mnoge su prepreke koje još uvijek usporavaju te pozitivne promjene, uključujući nedovoljnu informiranost o dostupnim pravima, ali i zakonska rješenja čijom bi se daljnjom razradom dodatno potaknulo korištenje dopusta među očevima za preuzimanje aktivnije uloge u odgoju vlastite djece.

Zato je važno zapamtiti kako je uloga očeva od velike važnosti u stasanju novih članova našeg društva te stoga društvo u cjelini treba biti spremno prihvatiti promjene koje će pridonijeti zadovoljstvu očeva, majki i djece u svim obiteljima.

Reference

- Dobrotić, Ivana i Varga, Mirna. (2018). „Zašto su važni očevi dopusti i kvote? Komparativni pregled shema dopusta za očeve u europskim zemljama te čimbenika i učinaka njihova korištenja“. *Revija za sociologiju*, Vol. 48, No. 2: 209–237.
- Festival tata – slavimo brižno roditeljstvo. (2018). Udruga Roda – Roditelji u akciji, Embassy of Sweden, Status M.
- Istraživanje o roditeljskom i očevom dopustu. (2018). Udruga Roda – Roditelji u akciji, Embassy of Sweden, Status M.
- Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova (2018). Izvješće o radu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2017. godinu. URL: <http://www.prs.hr/index.php/izvjesca/2017>
- Will, Jesse. (2017). "The Surprising Ways Taking Paternity Leave Helps Your Spouse". *Fatherly*. URL: <https://www.fatherly.com/love-money/dont-take-paternity-leave-for-yourself-do-it-for-your-wife>
- <http://www.roda.hr/portal/roditeljstvo/za-tate/5-nacina-povezivanja-tate-i-djeteta.html>
- <http://www.roda.hr/portal/roditeljstvo/za-tate/povezani-ocevi.html>
- <https://leanin.org/tips/dads>

MAMFORCE

DADFORCE

mamforce.hr

Institut za istraživanje i edukaciju Zaposlena mama
Fra Filipa Grabovca 4
10 000 Zagreb
+385 1 2310 309
info@mamforce.hr

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu politiku

Izrada ove brošure je ostvarena u sklopu projekta "Odgovorni poslodavci za odgovorno roditeljstvo" sufinanciranog od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

GRAD
ZAGREB

Ovaj je dokument izrađen uz financijsku podršku Grada Zagreba. Sadržaj ovoga dokumenta u isključivoj je odgovornosti Instituta za istraživanje i edukaciju Zaposlena mama i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Grada Zagreba.